

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

12 hónapra	160 L.
6 hónapra	90 L.
1 évfolyamra	4 L.
Egyenként külföldre az évi előfizetés 250 L.	

Főszerkesztő:
GYALLAY DOMOKOS
Szerkesztő:
PETRES KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (volt Brassai-ucca) 5. szám
Megjelenik minden szombaton.

Egész éves előfizető, ha előfizetését teljesen rendezte, ingyen megkapja gyönyörű könyvnaplóját és külön falnaptárunkat is.

ÉLŐ PÉLDA.

Mi is megemlékeztünk arról a mozgalomról, amelyet a Magyar Párt egy központi *Magyar Ház* létesítésére indított. Egyik olvasónk az alábbi cikkben egy élő példára hívja föl a magyarság figyelmét.

Temesvár az a város, ahol az emberek nem sokat beszélnek, hanem cselekszenek. Nem régen jött a hír, hogy az ottani magyarság egy Magyar Ház építését határozta el. Temesvár általában szegény kisebbségi intézményekben; oka ennek, hogy nincsen történelmileg kialakult felekezeti élete. A gazdag Bánátban valamikor mindenki az állanra hagykozott.

Most, a megváltozott viszonyok között romalmasan kénytelenek pótolni az előállott hiányokat. És a szorgalmas és jómódu bánáti nép ihabozás nélkül tesz eleget azon kötelességeinek, amelyekkel fájának és egyházának tartozik. Ezuttal a bánáti svábok áldozatkészségük-ről adnak fényes bizonyítékot.

Nemrégiben szentelték fel a *Banatia* nevű háromemeletes hatalmas épületet, amelyhez hasonló intézményt romániai kisebbségek a háboru óta nem teremtettek meg. Sőt az állam hivatalos képviselője az ország leg-

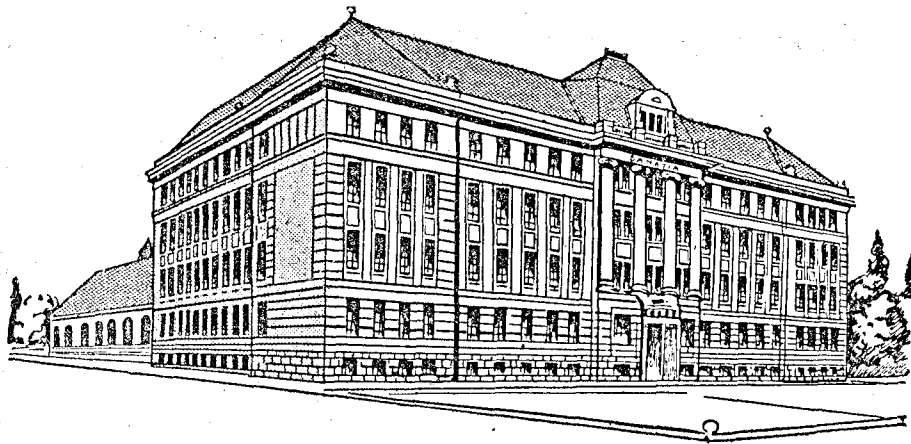
modernebb kulturintézményének mondotta a Banatiát.

Tanulságos lesz Erdély magyarságának megtudnia, honnan teremtették elő azt a rengeteg pénzt, amibe ilyen intézmény kerül; mert az épület nemcsak külsőleg szép és hatalmas, de belső berendezése is teljesen

kat, hogy nagyszabású épületet emelnek és a részvénytőkét tíz millióról huszra emelik fel. Nehány hónap alatt ezt az összeget is lejegyzték, úgy hogy hozzáfoghattak a munkához. Az elmúlt tavasszal aztán, amikor az épület már a befejezéshez közeledett, annak berendezését és felszerelését is elő kellett teremteni. Egy újabb felhívás eredménye volt, hogy jómódu magánosok és egyes községek vállalták egy-egy helyiség berendezésének a költségeit. A községben pedig

felosztották maguk között a pénz előteremtését.

Büszkesége ez az épület nemcsak azoknak a kiváló vezetőknek, akik szüntelen lelkesítéssel a rengeteg pénzt felhajtották, de az utolsó falusi embernek is, mert önérzettel mondhatja, hogy ő is hozzájárult a sikerhez. S szolgáljon nemcsak a temesvári magyarságnak, amely már is hozzáfogott hasonló épület megteremtéséhez, buzdító péld-

Banatia épülete.

kielégíti a legkényesebb követelményeket. 1924 ben határozták el a svábok, hogy tíz millió lei alaptőkével részvénytársaságot alakítanak a *Banatia* megteremtésére s a részvényeket a falusi lakosság néhány hét alatt lejegyzte; hozzá még a legtöbbben kijelentették, hogy osztalékra sohasem számítanak és pénzüket ajándéknak tekintik. A vezetők ezen felbuzdulva rögtön arra határozták el magu-

dául, hanem az egész erdélyi magyarságnak. Nekünk hála Istennek intézményeink szép számmal vannak, de azok fenntartása ép oly kötelesség, mint ujaknak a megteremtése, ahol olyanok még nincsenek.

Uj intézményként kell megteremtenünk a kolozsvári *Magyar Házat*, amely nemcsak a párt-

nak fog otthont adni, hanem minden kulturális és társadalmi mozgalomnak, dalosszövetségnek, közművelődési egyesületnek, iparos szövetségnek összefogó helye és gyújtópontja fog lenni. A szükség minden nap égetően jelentkezik, az élő példa szemünk előtt van: nem szabad késlekednünk. (W.)

Uj csapások sulya alatt.

A király beszédje, amit a parlament mostani ülészakájának megnyitására mondott, némi reménykedést ébresztett a kisebbségekben.

A parlament munkarendjének változása során ugyanis a trónbeszéd a kisebbségi kérdésre is kitért. Már az a körülmény, hogy a király elismerte és hangoztatta a kisebbségi kérdés fontosságát, nagy változást jelent a múlthoz képest. Hiszen eddig azt hirdették a románok politikai vezetői, hogy Romániában nincs kisebbségi kérdés. Bratianu Jonel például élete legnagyobb büszkeségének tartotta, hogy inkább lemondott a miniszterelnökségről, sem hogy aláírja a békeszerződést, amely a kisebbségi jogokat szabályozza.

A trónbeszéd nemcsak elismerte a kisebbségek létezését, de bejelentette, hogy a mostani parlament olyan törvényjavaslatokkal fog foglalkozni, amelyek a kisebbségek jogos kívánásait teljesítik s az állam és az egyházak egymáshoz való viszonyát békésen szabályozzák.

Csoda e, ha ezekből a szavakból a magyarság is sorsának kedvező fordulatát remélte?

A reménységre ezuttal is lesújtó csalódás következett. Az események, amelyek a trónbeszéd elhangzása óta következtek, nemcsak nem igazolták a politikusok jobb belátásához fűzött várakozást, de új megdöbbenésre, új elkeseredésre adnak okot.

Azt reméltük, hogy az új állami költségvetésben iskoláinkról végre gondoskodás történik. Nem vártunk különös áldozatot, de föltettük, hogy

az a kormány, amelyet jórészt a mi szavazataink ültettek nyeregbe, orvosolni fogja legkiáltóbb sérelmeinket. Végre be kell látniok — gondoltuk, — hogy azokból a rettenetes áldozatokból, amiket adózás útján juttatunk az államháztartásnak, valamit vissza kell téríteniök művelődésünk istápolására, aminthogy a békeszerződések is kötelezik erre az államot.

S mi történt a napokban?

Nemcsak a közoktatásügyi miniszter bánik velünk mostoha kézzel, hanem a vallásügyi miniszter is kegyetlen ökölrel sujt felénk. Iskoláinkat nem segítik, ellenben egyházközösségeinket is meg akarják bénítani.

Ime, mit rendelt el Goldis vallásügyi miniszter!

Ezután csak azok a papok fognak állámsegélyt, kongruát kapni, kiknek egyházközösségében falun legalább 200 család, városban 400 család él. Vagyis az egyházak segítése 1000—1500 lélekszámhoz lesz kötve.

Mit jelent ez reánk, magyarokra nézve?

Azt jelenti, hogy egyházközösségeinknek 60—70 százaléka állámsegély nélkül marad!

Az erre vonatkozó rendelet már meg is jelent, tehát nem alaptalan rémhírről van szó. Az a szellem, amely eddig is fojtogatott, most még szorosabbra huzza a hurkot nyakunk körül. S micsoda kimélettenséggel cselekszi ezt Goldis ur! Mikor képviselőink fölkeresték, hogy ennek a romboló rendelkezésnek a visszavonására bírják, azt felelte az igazságos lelkű miniszter; A magyar

egyházak nagy összegeket kaptak kisajátított birtokaikért, éljenek meg abból! Mintha nem tudná Goldis ur, hogy birtokainkat elvették ugyan, de egy fillér kárpótlást sem fizettek értük.

Az új csapás által ütött seb még jobban sajog, sem hogy a gyógyulás módjain tudnánk gondolkozni. Nagy megnyugvásunk lehet abban, hogy képviselőink és szenatoraink ott vannak Bukarestben, a bajok forrásánál és mindent megtesznek, hogy az elvadult gyűlölködést megfékezzék.

Nekünk most, ez új csapás alatt, egy feladatunk lehet: egymás testvéri kezét keresnünk és megfogadnunk, hogy bármi baj szakad is reánk, hitünkhöz, fajunkhoz, kultúráinkhoz, nemzeti hagyományainkhoz hűvek maradunk!

(G.)

KÜLFOLD

Uj keleti szövetség. A napokban Rusziáé török külügyminiszter Oroszország kikötővárosába, Odesszába érkezett. Óriási közönség gyűlt össze a kikötőben, hiszen a török és orosz évszázadok óta ellenség volt s most baráti követséggel látogatják egymást. A török követet a Szovjetkormány nevében maga Csicserin külügyminiszter fogadta. A látogatás célját nem lehet pontosan tudni. Legnagyobb valószínűség szerint azonban *Keleti Szövetség* megkötésének kölcsönös kívánása volt az ok, amely a két ország küldöttjeit összehozta. Bizonyára régen megszületett már a szövetekezés gondolata s tárgyalta is ez a két ország, melynek területe Európából elindulva, kiterjed Ázsia jelentékeny részére s ott szomszédos egymással is. Amint látszik, a tárgyalások kedvező módon folytak le s ezért találták jónak az alakulóban levő új keleti szövetségre a mostani nyilvános találkozóval hívni fel a nyugati világ figyelmét. Vannak olyan hírek is, amelyek szerint már teljesen befejezett dolog az újszövetség Ázsiában és nemcsak Oroszország és Törökország a részesei, hanem Perzsia és Afganisztán is. Ha csakugyan így áll a dolog, ez Anglia ázsiai befolyásának nagy csökkenését jelenti. Eddig ugyanis Perzsiában és Afga-

H I R E K

tisztánban a vetelkedő oroszokkal szemben az angolok befolyása volt a túlnyomó. Így egészen érthető, hogy angol ujságok élénken foglalkoznak a kérdéssel. A legújabb idekapcsolódó hír szinte egészen hihető. E szerint Franciaország is csatlakoznék ehhez a szerződéshez. Ez azonban a legkisebb mértékben valószínű.

Az orosz török hivatalos jelentés szerint különben Törökországnak a Népszövetséghez való viszonyáról tárgyalnak Odesszában. Tudjuk azonban, hogy a hivatalos jelentések csak leplezni szeretnék a valódi szándékot.

Civakodó rokonok. A két nagy latin országnak, Olaszországnak és Franciaországnak egymáshoz való közötti rossz viszonya arra indította Mussolinit, hogy kissé megcirógassa Franciaországot. Egy francia ujságnak nyilatkozott Mussolini s kijelentette azon való öröme, hogy a titélések miatt a két ország között amadt ellentétek teljesen kielégítő módon tisztázódtak. Egyuttal szívesen elítélte az olasz tüntetéseket s nyilatkozatát azzal fejezte be, hogy egészséges európai politikát olaszancia egyetértés nélkül el sem tud képzelni. Mussolini szeret beszélni s nagyon szépen beszél. Azt azonban le nem lehet tagadni, hogy a két ország között nagyon nagy az érdekek ellentét, főként a Földközi-tenger palma miatt. Azt pedig nehezen lehet állítani, hogy az európai politika időse szerint egészséges volna.

Mennyibe került az angol bányászok sztrájkja? Angliának ez nehéz megpróbáltatása véget ért. Tíz hónapig tartott az angol bányászok sztrájkja, de mind kevesebb és kevesebb erővel, mert folyton szaporodtak a sztrájk török és ennek folytán folyton emelkedett a széntermelés. A sztrájk illetően vége egy diadala a lényegben szilárd, de az érintkezésben figyelmes és divarians angol kormánynak, melyet az angol polgári társadalom az egész alatt rendületlenül támogatott. A sztrájkkal okozott károk igen nagyok voltak. Gazdasági szakértők 160 millió fontra becsülik az angol közgazdaság kárát, vagyis 160 milliárd pengőre, ami el sem képzelhető nagy összeg. De az angol gazdasági élet meg fogja azt heverni. Viszont a sztrájk fején a porosz, a román s a magyar szénbányászokat sokat keresett. Ez is valami.

Magyarország útja a tengerhez. Budapestben találkoztak a magyar és

a szerb kormány kiküldöttei. Tanácskozásuk tárgya annak megállapítása, hogy szerb területen át hogyan történjék a magyar áruknak Triesztbe és Fiuméba való szállítása. Egyuttal azonban a szerb kikötők igénybevételéről s a vasuti egyezmény megkötéséről is fognak tárgyalni.

Nem békülnek a tótok a csehekkel. Multikori hírünk a tót néppártnak a cseh Svehla-kormányba való belépéséről korainak bizonyult. A sajtó már késznek hirdette a megállapodást, sőt közölte a két tót miniszter nevét is, akik a cseh kabinetbe beléptek. Végeredményben azonban a tárgyalások nem vezettek eredményre, még pedig — amint a cseh félhivatalos írja — *Hlinkák elfogadhatatlan feltétel miatt.* Alig hisszük, hogy tévednénk, ha a *Tótföld autonómiájában* látjuk az elfogadhatatlan feltételt.

Ilyen körülmények között korainak kell tartanunk azt a prágai hírt, hogy a felvidéki magyar pártok tárgyalnak a kormányba való belépésükről. Ők ugyanis egy uton haladnak a tót néppárttal.

Magyarország választ. A magyar nemzetgyűlés felosztása megtörtént s a kormányzó felosztató kézírata január 25-ére már össze is hívta a két házból álló országgyűlést. A választások december első felében lesznek s az év végéig lezajlanak a pótválasztások is. A pártok nagy erővel készülnek a választásokra, de általános a vélemény, hogy Beihen miniszterelnök nagy többséggel fog kikerülni a küzdelemből. Érdekes, hogy néhai gróf Tisza István hívei közül harmincötön lépnek fel egyetemes párti programmal.

A választások után Magyarország egy nagy lépéssel megint közelebb jut a teljes alkotmányosságához.

Senki meg ne feledkezzék arról, hogy a régi 500 lejesek csak ez év december 31-ig vannak forgalomban. Azonul sehol sem fogadják el, tehát minél hamarabb be kell váltani a régi 500 lejeseket!

Szent Ferenc ünneplése Kolozsváron. A kolozsvári Szent Ferenc-rend fényes ünnepségeket rendezett alapítója megdicsőülésének hétszáz éves fordulóján. A több napra terjedő műsoros ünnepségeken nagy számmal vettek részt a dícsőemlékü szent hódolói. Mi egyik régebbi számunkban róttuk le kegyeletünket iránta.

Tiltakozás a kölcsön ellen. Amerikában egy bizottság működik, amely azt tűzte ki célul, hogy Románia kisebbségeit támogassa nehéz helyzetükben. Ez a bizottság átit az amerikai bankárok szövetségéhez, hogy Romániának ne adjon addig kölcsönt, amíg a kisebbségek helyzetét nem orvosolják. Az amerikai kisebbségi bizottság 24 millió amerikai polgárt képvisel.

Baranyában második termést hozott az almafa. A csodálatos és gyümölcsérlelő nyárral vetelkedő ősz meghozta a maga bámulatosa különlegességeit. A mezőkön virágnak az ibolya, a szilvafa új leveleket hajt s a levek alól kipiroslik novemberben az édes eper. Most, mint Pécsről jelentik, a baranyamegyei Vasas községben megérett az almafán néhány másodvirágzásból származó alma.

Háromszoros adót tervez az új költségvetés. A pénzügyminiszter az ujságok képviselői előtt ismertette az új állami költségvetést. Az ismertetésből az a szomorú valóság derült ki, hogy a kiadások: a tisztviselők fizetése, az államadóságok törlesztése, a megyei és községi terhek nagy mértékben emelkedni fognak s ezért az adókat is emelni kell. *A javaslat a földadót és házadót az eddiginek háromszorosára emeli föl.* De emelni fogják a cukor, petroleum fogyasztási adóját és a bélyegek árát is. Szomorú újévi ajándékkal fog kedveskedni a kormány az amugy is küzdő népnek!

A végeken élő magyarok iskolái. Az iskolakérdés nagyon sok gondot okoz ottan is, ahol tömegeken él a magyarság. Annál szomorubb a helyzet az olyan helyeken, ahol csak szigetekben, egymástól

messze elkülönítve élnek a magyar falvak. Temesmegye magyarsága jó-részt ebbe a kategóriába tartozik. Ott a falvak lakói néha három, néha négy fajt képviselnek: románok, magyarok, németek, szerbek. A Magyar Párt temesvári tagozata elhatározta, hogy a jövőben nagy gondot fog fordítani ezeknek a magyar szigeteknek a megmaradására. Egyelőre a zombolyai és a futaki magyar iskolák megfelelő szervezéséről van szó. Csupán ezen a két helyen mintegy négyezer magyar kulturális megtartását kell biztosítani.

Adócsökkentés Magyarországon. A magyar pénzügyminiszter a jövő évi költségvetést elkészítette. A költségvetés az adóterheket jelentékeny mértékben csökkenti. Ez a körülmény is azt bizonyítja, hogy Magyarország pénzügyei teljesen rendbejöttek.

Az utód bírálata az elődről. Az előd: Angelescu, a hírhedt liberális miniszter, az utód: Petrovici, a jelenlegi közeletügyi miniszter. Az utód persze nagyon jól ismeri elődjének a működését, s naponta érzi az átvett örökségnek a súlyát. Az egyik utóbbi parlamenti gyűlésen ugyancsak megmondotta véleményét Angelescu miniszter működéséről. Ez a magyarfaló ur a miniszteri székben a látszatra és hangos reklámra dolgozott. Száz meg száz iskolának tétette le alapkövét nagy ünnepek között, az építés azonban nem történt meg. Amint az utód elmondta, kétezer millió lejre volna szükség mindazoknak az iskolai épületeknek a bevezetésére, amiknek az alapkövét Angelescu ur nagy hűhóval le akatta, s annak tízedrészre, kétszáz millió is alig áll rendelkezésre. Így fest hát az a nagy kulturális eredmény, amire Angelescu ur olyan büszke volt s aminek elérése végezt anyai keserűséget okozott a kisebbségeknek.

Határszéli történet. Bere szatmármegyei községben nemrég szerelt le Molnár Lajos ottani fiatal gazdalkodó. Mezei munkából hazatértében gránicsárok igazolásra szólították fel és a szabályszerű katonai igazolvány helyett arcképes igazolványt követeltek tőle. Miután Molnárnak nem volt ideje ezt az igazolványt beszerezni, agyba löbe verték a fiatal legényt, aki a szekerén levő fejszéhez nyúlt, hogy a támadás ellen védekezze. A katonák emiatt Molnárt letartóztatták és a kolozsvári hadbíróshoz kísérték.

Jó gyomorból rossz gyomor.

Nehéz az idők járása, mindenkinek fő a feje a sok gondtól, bánattól. Torkig méreggel, bossúsággal ül le az ételhez a mai ember, aztán dobálja bele magába az ételt: forrót, jéghideget, keményet és puhát. *Nem rág, nem aprít, csak nyel, nyeli* a forró ételt, a jéghideg italt és velük, meg bennük a sok levegőt és egyéb gázt, ami aztán felfújja a gyomrát. Evés után pedig rohan az ember és ismét beveti magát az idegölő forgatákba, amit ma élnek neveznek. Estére elcsigázottan, végkép kimerülve hazakerül vacsorához, de gyorsan tulesik rajta.

Nehéz az idők járása és előkerül a két büfelejtő: *az alkohol (szesz-méreg) és a nikotin (dohány-méreg)*. Ittunk mi, kérem, azelőtt is. Mi tagadás benne, többet is mind kellett volna. De nem tudtuk még akkor, milyen veszedelmeket rejt magában ez a szenvedélyünk. No meg jobban bírtuk is az italt, mint a mai elcsigázott, rossz szervezetek. Sokféleképpen ártanak a szeszek a gyomornak, ártanak szesztartalmukkal, meg a bennünk foglalt savakkal, hideg voltukkal, meg a folyadék nagy mennyiségénél fogva is. Hiszen ha vacsorámhoz állandóan 2—3 liter vizet innék meg, már az is megártana a gyomromnak, hát még ilyen-mennyiségű sör vagy bor hogyan válnék káromra.

A dohányzás szenvedélye egyre terjed, főleg a cigaretták fogyasztása mutat rohamos emelkedést. Nem kis része van ebben annak, hogy a nők — uri körökben — nagyon rákaptak a dohányzásra. A cigarettás nyeli a füstöt és ezzel még fokozza a dohánynak a gyomorra gyakorolt rossz hatását. Minél idegesebb napja van valakinek, annál többet szí és így még jobban rontja idegeit.

Furfangos tolvajok. Harasztos és Virágosvölgy között történt egy második osztályú kupében. Egy elegáns ur, aki magát Dr. Parvu Nicolae ügyvédnek mondotta, egyszer felugrott helyéről és nagy riadalommal közölte a társasággal, hogy 18 ezer lejét ellopták. Mindenki zsebéhez kapott s még két ur jelentkezett, hogy őket is meglopták. Az első károsult, Parvu ügyvéd erre fölkerítte a kupé utasait: engedjék meg, hogy megmotozzák őket, mert csak így van remény a tolvaj lefűlélésére. Az utasok belementek ebbe és kitétték magukat a három káro-

Nehéz az idők járása. *Drága az orvos meg a patika.* Tízszor is meg-gondolja a gyomorbeteg, míg bajával az orvosi fölkeresi. Pedig nem is mindig anyagi okok azok, melyek visszatartják. Előbb az ismerősök, jóbarátok tanácsait kéri ki, vagy kapják kéretlenül is, azután a házi-szerek, füvesasszonyok és kuruzslók kerülnek sorra, csak a végén jön a szakember. Hány ezer gyomorbeteg-ség fajul el ilyenképpen, mely mind-íárt kezdetén a helyes oldalán meg-fogva, egykettőre meggyógyult volna. Hány ezer daganat válik így meg-operálhatatlanná, amely a kezdetén olyan szépen eltávolítható lett volna. Egy nagy tapasztalatu gyomordok-tor beszéli, hogy ebben az évben még egy gyomordaganatot sem operálhatott meg, pedig minden héten jön hozzá néhány, de valamen-nyi már oly rossz állapotba van és a betegség olyan stádiumban jön az orvoshoz, amikor a műtétől már nincs mit remélni.

Nehéz az idők járása. És így megy ez 1914 óta, ma pedig 1926. ot írunk. Mi, akik mesterségünknel fogva meg-szoktuk, hogy a dolgok mélyébe nézünk és a szószeros értelmébe belátunk az embernek gyomrába, tisztában vagyunk azzal is, hogy mitől szaporodtak el annyira mite-lénk a gyomorbetegék. Amíg a kis-polgár sós kenyeret vacsorázik zöld-paprikával, a szellér bagót rág va-csorára, a hivatalnok pedig áldja azt, aki a főtt kukoricát feltalálta, mert nélküle üres gyomorral kellett volna éjjeli nyugvóra térnie, addig nem is kell sok szakismeret annak a megállapítására, hogy ennek a tö-ménytelen gyomorbetegségnek igazán oka 1914—1926 közt eltelt időnek romboló hatása.

Dr. Sz. Zs.

sult motozásának. A gyanusak csö-portja mindinkább csökkent, Apahida előtt az utolsó utast is megmotozták. A tolvajnak azonban nem akad-tak nyomára, úgy látszik még elő-zően tovább állott a pénzzel, állá-pították meg a motozók. Alig érke-zett a vonat Szamosfalvára, az egyik-utas észrevette, hogy aranyóra hiányzik. Az utas fölfedezését röví-desen még vagy nyolc ehhez ha-sonló szomorú felfedezés köve-t. Kinek ékszerai, kinek meg pénz-tá-cája tűnt el. A zavar leirhatatlan volt. Mindenki az előbbi károsultakat ke-reste, mintha tőlük remélhettek volna

jó tanácsot. A három károsult azonban nem volt sehol. Kiderült, hogy Apahida óta senki sem látta őket. Az új károsultak csakhamar rájöttek a valóságra. Épen a motorok voltak a tolvajok, akik az egész lopási történetét csak azért eszelték ki, hogy aztán a léprement közönséggel annál könnyebben eljátszhassák a motorzást komédiát.

Százhusz év óta nem volt ilyen meleg. A magyar földművelésügyi minisztérium vetésjelentése megjegyzi, hogy mióta Magyarországon meteorológiai megfigyelések folynak, mintegy százhusz éve ilyen nagy meleg, mint most, nem észleltek novemberben. Az enyhe időjárás rendkívül kedvező volt a mezei munkára. Az őszi vetés gyönyörűen fejlődik.

Unitárius hivek figyelmébe. Nemrégén Dr. Csiki Gábor unitárius lelkész tollából egy 158 oldalra terjedő könyv jelent meg. A mű hat fejezetben tárgyalja az unitárius hit igazságait, illetve az unitárius vallásos világnézet jellemző tulajdonságait. Csiki Gábor könyve régen érzett hiányt pótol az unitárius egyházi irodalomban. Sokszor szóba került már az a kívánság, hogy kelene egy mű, mely az unitárius hit igazságait, tárgyilagosan, rendszeresen és élvezhető, népies stílusban adja elő. A Csiki Gábor könyve minden tekintetben igen sikerültnek mondható. Hűségesen megfelel annak a feladatnak, amelyet céljával kitűzött. Világos és tiszta képét adja az unitárius hitfelfogásnak. Szórványokba s a központokból távol élő hivek lelki építésére kiválóan alkalmas. Épen azért ajánljuk az illetékesek figyelmébe. Megrendelhető az Unitárius Egyház pénztári hivatalában Kolozsváron.

Felakasztotta magát a felesége nyelve miatt. Bereczky Albert harmincnégy éves nyárádköszvényes lakos az utóbbi időben állandóan rossz viszonyban élt feleségével. Szombaton délelőtt is heves perpatvar játszódtott le a házastársak között, mely után a férfi elment a padlásra és felakasztotta magát. Az ügyészség elrendelte a felboncolást.

Visszaállítják a halálbüntetést Olaszországban. A Mussolini ellen intézett merényletek hatása alatt a halálbüntetést újra visszaállították Olaszországban. A kivégzést nem akasztással, hanem agyonlövélssel fogják végrehajtani.

MŰVELŐDÉSI MOZGALMAK.

Üres lesz a templomunk is, ha elnéptelenedik az iskola! Az erdélyi r. katolikus Népszövetség szervezése nagy sikerrel folyik. Közlebről Brassóban alakult meg ez a nagyhivatású szervezet. Dr. Péter Antal apátplébános felhívására az összegyűlt közönség egyhangú lelkesedéssel mondotta ki a megalakulást. Tóth Balázs a kézdívasárhelyiek nevében üdvözölte a brassói Népszövetséget. Szemlér Ferenc főgimnáziumi igazgató az iskolára mutatott rá, mint a hit és kultúra legféltettebb kincsére. Szilágyi M. Dózsa nagy hatással fejtette ki, hogy mennyire magunkra vagyunk utalva. Együtt kell dolgoznunk, mert 100 szervezett ember 100 ezer szervezeten tömegesen tud uralkodni. A brassói fiók egyházi elnökül Dr. Péter Antal apátplébánost, világi elnökül Dr. Kölczé Károly és Dr. Debreczy Béla ügyvédekét választották meg.

A brassói gyűlésről Barótra rándultak ki a r. kath. Népszövetség szervező apostolai. Itten Szilágyi M. Dózsa lelkesítő beszéde után szintén megalakult a Népszövetség. Elnöknek Dr. Györgybiró Mihály orvost választotta meg a gyűlés. Szemlér Ferenc az iskolák ügyét ajánlotta a nép szerető figyelmébe. „Üres lesz a templomunk is, ha elnéptelenedik az iskola” — mondotta.

Gyergyószentmiklóson november 7-én jelent meg a szervező küldöttség. Az itteni alakuló gyűlésen Tekerőpatak, Szárhegy, Csomafalva, Ujfalva kiküldöttjei is megjelentek, valamint a vidék politikai és egyházi kiválóságai. A Szabó György elnöklése alatt megtartott gyűlés a szövetség helyi tagozatának elnökül Dr. Bartos Gyula ügyvédet ajánlotta, aki lelkesen tett hitvallomást az ügy szolgálata mellett. Görög Joachim a magyar erkölcsök pusztulását vázolta megrázó erővel Szilágyi M. Dózsa lelkes beszédeben a katolikus Népszövetséget úgy méltatja, mint a nagy idők viharharangját, amelynek feladata, hogy a fásult lelkeket fölrázza a tespedésből. A következő napon a gyergyói esperesi kerület koronagyűlése folyt le a Népszövetség eszméinek jegyében.

Missio Pordeanon. Lélekemelő ünnepe volt Pordean szintiszta magyar és katolikus lakosságának, amidőn f. évi nov. 10 és 11-én —

ha rövid ideig is — a szent missio áldásaiban részesült. Ünnepi hangulatban hallgatták meg Dr. Cichy Ágoston oktató beszédeit és ájtatos lélekkel vettek részt a szentmiseken.

MEZŐGAZDASÁG.

Hidat kell verni!

Napról-napra jelennek meg cikkek, melyek mind arról panaszkodnak, hogy kevés a pénz, drága, magas a kamat. Magunk előtt látjuk, magunkon érezzük a vajudó pénzválságot, bábáskodunk és bölcsen megállapítjuk a bajt és bőbeszédűen minden cikk fejtegeti, hogy mi volna a kivezető út, a megoldási mód. Megállunk az ároknál; jól tudjuk, hogy hidat kell verni a tétongó úron át, látjuk a szemünkkel, hogy az árkon túl jutva enyhül a mindennapi megélhetés. De az áthidaláshoz oszlopos pillérek kellenek és épen azokat nem találjuk a maguk helyén.

A tény ez:

Az állatvásárok szünetelnek; a gabonaárak alacsonyan állanak; a takarmánynak nincs ára. Tehát a mezőgazdának e három forgalmi eszköze szünetel; nincsen pénze szűkebbre szorítja az igényét és nem vásárol, csak ami elkerülhetetlenül szükséges.

Kézműveseink, kiskereskedőink üzlete ez okból sínylődik s kénytelen vevőinek hitelezni; mely hitel megtérülése bizonytalan időre tolong ki.

A társadalom e három osztálya napról-napra jobban és jobban sodródik az elkerülhetetlen csőd felé.

Segítség kell, mégpedig sürgős segítség!

Nem gyűlések, ankétek, bankettek és hírlapi cikkek kellenek, hanem pénz. Olcsó és hosszú lejáratu hitel az arraszorulóknak. Átsegíteni őket a válságon. Támogatni, míg eljutunk rendesebb pénzvízonyokig.

Van Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége és ennek keretében van 335 működő Hitelszövetkezet, 86 ezer 204 taggal.

Gazdák, kereskedők, iparosok! Miért nincs ennek a 335 hitelszövetkezetnek 860 ezer tagja? Kétféle magyar van Románia területén. Miért nem tagja ezen nagy népességnek legalább egyharmada a hitelszövetkezeteknek? Akkor nem csak 15 millió lenne a hitelszövetkezetek üzlet rész alapja, hanem legalább is 40 millió lej. Ne sirjunk és sápitoz-

zunk, hogy mikor a legégelőbb, épen akkor nincs pénz. Mindjárt lesz, csak álljunk mind össze és adjuk össze a magunk (legalább egy) 50—50 lej üzletrész értékét. Ne csak férfiak, hanem a nők is legyenek, mert lehetnek a hitelszövetkezetek tagjai.

Tehát az első hiba bennünk van. Nincs kire utalni. — Mindaddig míg huzódozunk s nem törődömséggel kezeljük a dolgot — megérdemeljük sorsunkat, mert akarata ellen senkit boldogítani nem lehet.

Sok tag; erős, jól vezetett hitelszövetkezet — többet ér minden tervezett gazdabanknál.

De nem csak pénz kell mezőgazdáink, iparosaink és kereskedőinknek, hanem annak olcsónak is kell lennie. Mert ha tudunk is hitelt nyújtani egyiknek-másiknak, de drágán, magas kamatra: akkor vajmi kevésel különbözik a Hitelszövetkezet a magán kölcsönzőtől, vagy a magán banktól.

Akkor a Hitelszövetkezet sem lesz egyéb, mint egy csak jövedelmezőségre berendezett pénzüzet, de semmiesetre sem szolgálja alapszabályában lefektetett célját.

Tehát *olcsó pénz kell!*

Az előteremtése sem nehéz, csak egy kis áldozat kell hozzá.

A Bankszindikátus 1925. évi jelentéséből kitűnik, hogy a Szindikátusnak övennél több olyan tagintézete van (a sváb pénzintézeteket még nem is számítva), amelynek alaptőkéje 1 millió lej, vagy annál nagyobb — fel egészen a 25 millióig. Körülbelül ugyanannyi a tartalék alapja.

Ha komoly a cél: gazdák, kisiparosok, kiskereskedők erősítése és olcsó hitellel való ellátása — ugy ezek a nagybankok tartalékalapjuk egy számottevő százalékát bár 5 évre 8 százalékos kamatozás mellett nyújtsák viszleszámitolás képen a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége rendelkezésére, mely azt a Hitelszövetkezetek útján az arra szoruló kezeibe juttatja.

Nem kell egyéb, mint egy kis jóakarát; megegyezés azzal, hogy saját tőkékük egy hányada rövid egy pár évig nem busásan kamatozik; de ezzel szemben — lélekkel is kezelni a dolgot — kész az emberbaráti cselekedetre saját fájával, nevével szemben és ezen idő alatt kiépül egy megizmosodott, erős

fundamentom kisebbségi helyzetünkben.

Ha a fenivázolt két akarat találkozik egymással megvalósítási útjában, akkor gazdáink, kisiparosaink és kereskedőink számára készen lesz a hid, amelyen átsegítődnek a válságos időn és a rájuk fordított gondoskodás haszonnal kamatozódik vissza majd a jövőben a segítséget nyújtók részére. *l. d.*

Jelentkezés ingyenes méhészeti tanfolyamra. Az E. M. E az 1927. év tavaszán Kolozsváron és Marosvásárhelyen méhészeti tanfolyamot rendez papok, tanítók, földmivesek, tanulók és más felnőtt nők és férfiak részére. A tanfolyamra 100 lej beiratási díj fizetendő csupán, egyébként annak látogatása díjmentes. A tanfolyam mindkét helyen csakis az esetben fog megtartatni, ha legalább 20 hallgató jelentkezik. Megfelelő számú női hallgató jelentkezés esetén külön mézes sütemény készítő tanfolyam is fog tartatni.

P I A C

Gabona.

A nemzetközi forgalomban csak a magyar búzának van nagyobb kelendősége. Ennek magyarázata, hogy a magyar buza súlyosságban felülmúlja a többieket és így minőségéért szívesen vásárolják. Romániának különösen kukoricában óriási fölöslegei vannak, de a kivitel nagyon csekély. A belföldi forgalomban az irányzat lanyha, árjavulás nem mutatkozik.

Állatárak.

A bécsi piacra legutóbb romániai marhat is szállítottak, az árak azonban Bécsben is estek. A belföldi vásárokon nagy a felhajtás, de kevés a vásár.

Marosvásárhely: Felhajtás 3500—3800 darab jóminőségű fehér és vörösbőrű. Bécs és Prága vásárolt 280—300 darabot beállítani per. kg. 22 lejért. Belföldi kereslet gyenge, külföldi hizott árú 24—26 lej, igásmarháért mindössze 18—20 lejt kívántak.

Kolozsvár: A heti piacra annyi élőállatot hajtottak fel, mint máskor egy nagyvásárra, és pedig úgy fehér árut, mint bivalyt, fejős és igás árut, de kereslet csak fejőstehenekben

volt, melyek párjáért 15—20 ezer lejt fizettek. *A többi árak estek.* Vágómarha már csak 13—14, legjobb 16—17, *bivaly elérte legalacsonyabb árakat:* 9—10 lejt per kg. Szopóborju 1200—1500 lejt darabja, igásmarhat nem kerestek. *Összes forgalom mintegy 200 darab, tehát jóval több, mint egy nagyvásáron.*

Borpiac.

A világpiacon a bor ára mindennél szilárd. Olasz bor megdrágult, a spanyol termés nagyon gyenge és Görögország nagy borexportra számít Németországba, Ausztriába, Csehszlovákiába és Franciaországba.

A belföldi piacon a bor iránt való érdeklődés lanyha. A karácsonyi vásárlások nagyobb kelendőséget ígérnek a szilvapalinkának és seprőnek.

S Z Ö V E T K E Z E T

Szövetkezeti értekezletek.

Bihar, és Szilágy megyék Hangyaszövetkezetei f. hó 8 án tartották meg kerületi értekezletüket. A tárgy sorozat megbeszélésén 44 szövetkezet 180 kiküldöttel vett részt. Az értekezleten *Dr. Garda Kálmán* alelnök tartalmas elnöki megnyitója után a szövetkezeti tőkegyűjtés és széleskörű nevelés szükségességéről tartott *dr. Harmath János* előadást, mellyel kapcsolatosan határozati javaslatot terjesztett elő egy „szövetkezeti nagy hét” rendezésére. A javaslat Rév, Fugyivásárhely, Nagyszántó és többek hozzászólása után egyhangu helyesléssel elfogattatott azzal, hogy az nyomassék ki és az összes szövetkezeteknek küldessék meg. A javaslatához szólók közül *Walner Győző* és *Tunyoghi János* szövetkezeti ügyvezetők egyebek között rámutatnak a kerületi értekezleteknek, mint a szövetkezeti nevelés egyik igen értékes módjának a szükségességére és annak évenkénti összehívását úgy akarják a központ számára lehetővé tenni, hogy a szövetkezetek vállalják a reájuk eső költségeket és ne a központ viselje azokat.

A propagandamódozatai és ezek között a vásárlási visszatérítések alkalmazására nézve, élénk vita fejlődik ki, melyben Poklostelek, Örvénd, Köröskisjenő, Érolasz, Bihar,

Jakóholdos, Szilágynagyfalú szövetkezetek vesznek részt.

A tárgysorozat harmadik pontját a központi-áruellátás és bekapcsolódásról Rohay László vezérigazgató adja elő mindvégig nagy figyelemmel, bizonyítván, hogy szövetkezet és központ úgy erkölcsi, mint gazdasági feladatok, célok és érdekek tekintetében egy test és egy lélek. A közös árubeszerzésben rejlik nagy erő, csak a teljes bekapcsolódással és együttműködéssel lehet elérni. Aggodalmát fejezi ki a tekintetben, hogy még mindig megtörténik, hogy egyes szövetkezet igazgatósága az árubeszerzést kizárólag a boltosára bizza, ami — sajnos — kis kivétellel hosszú évek tapasztalatai szerint mindig visszasértes káros helyzetet teremtett a szövetkezetnél. Hangsúlyozza, hogy a bihari szövetkezetek a központi árukapsolat tekintetében a raktárral rendszeres és élénk kapcsolatot tartottak fenn eddig is és kéri, hogy összes kívánságaikat és eselleges panaszait adják elő, tartozkodás nélkül.

A szövetkezetek általánosan megvannak elégedve a raktár áruellátásával. Az elhangzott beszédek azonban csaknem kivétel nélkül a szállítási nehézségekről és a vasúti tarifa magasságáról panaszkodnak, ami a központi raktár áruit Szilágy megyében és az Érmelléken nagyon drágítja és a teljes bekapcsolódás útjában áll. Bánfihunyadon és Margitán raktárak felállítását kerik és beherautók beszerzését szállítási célokra. E megbeszéléseken Szilágynagyfalú, Váralmás, Biharsalyt, Nagygyántó, Berettyószéplak, Krémer, Érbogyoszló, Hegyközszentmiklós vettek részt.

Az értekezletet reggel 9 órától déli 1 óráig a legnagyobb figyelemmel halgatták végig a kiküldöttek és a közös ebéd 140 en vettek részt. Az ebéd alatt szövetkezeti szellembe pohárköszöntők hangzóttak el az első közvetlen találkozás öröme és a jövő évi viszontlátás reményében. Dr. Drexler Béla pohárköszöntőjében szövetkezeti irodalmi tevékenységre buzdít, hangszólván, hogy e célra nemcsak a szövetkezeti sajtó a „Szövetkezés“, hanem a „Magyar-Nép“ hasábjai is bármikor rendelkezésre állanak a szövetkezeti vezetőknél.

Vásárlásainál saját érdekében mindig hívatkozzék a lapunkban olvasott hirdetéssel!

IPARI ROVAT.

Az ipari nevelésért. November 21-én Kolozsvárt is megalakult a Székelyek Társasága. Ennek az új egyesületnek egyik nemes hivatása az lesz, hogy a Székelyföld gyermekeit akik ipari pályára akarnak menni, itt Kolozsváron is el lehessen helyezni székely iparosok műhelyében.

Követendő példa. Annak idején megemlékeztünk róla, hogy Szigethy Béla, a nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár igazgatója 100 ezer lej kamatmentes kölcsönt folyósított kezdő iparosok segélyezésére. Amint értesültünk, Szigethy igazgató ezt az okos és jóindulatu kezdeményezését a jövő évben még fokozottabb mértékben fogja megismételni. A jövő évi költségvetésbe ugyanis 200 ezer lej kamatmentes kölcsön folyósítását vette föl kezdő iparosok támogatására.

Szervezkednek az iparosok. A nehéz viszonyok mindinkább fölébresztik az iparosokban az önszegélyezés gondolatát. Nagyenyeden az Iparos Szövetkezet részjegyeit emelték föl és temetkezési együletet alakítottak. Bánfihunyadi iparosok körében hasonló szervezkedés indult meg.

Árverés a piacon. Az adóprés kegyetlen működésére élénken rávilágít az az eset, ami Szászvároson történt. Itt egy cipésmester árúját a kirakodó vásáron árverezték el adóhátrálékban.

Tanulni kell az iparosoknak! A kisiparosok nehezen boldogulnak a mai gazdasági viszonyok között. A kormányzat is hibás ebben: a kisipari cikkek behozatalát megkönnyíti, a nyersanyag szállítását megnehezíti, a kisiparosokat elbírhatatlan adókkal terheli meg. Mindennek az a következménye, hogy a kisiparosok nem tudják képezni magukat, nem tudnak lépést tartani a világgal. A kolozsvári ipartestület tervezetet készített a kézműipar fejlesztéséről. A javaslat megállapítja, hogy a kézműipar minden ágon vissza van fejlődve és ezért minden szakmát fejleszteni kell. Ezt pedig leghelyesebben csak úgy lehetne, ha a kormány állami támogatással szakmájukban már eddig is kiváló előmenetelt tanúsító iparosokat küldene ki külföldre, s ezeket az ösztöndíj ellenében arra kötelezné, hogy visszatérük után tanfolyamot tartanak ipartársaik részére.

Ezeket az iparosokat az ipartestületek, illetve az egyes szakmák kép-

viselői jelölnék ki. Hasonló módon tanfolyamot kell tartani nemcsak az iparos mesterek, hanem az iparosságok részére is és módot kell adni arra, hogy ezeken a tanfolyamokon való részvétellel teljesen ingyenes legyen, vagyis a tanfolyamokat is állami költségen kell rendezni. A tanfolyamok feletti felügyeleti jog gyakorlásával egy bizottságot kell megbízni, melynek tagjai az ipartestület és iparkamara delegátusaiból állítandók össze. Ugyiszintén ennek a bizottságnak kellene kötelességévé tenni, hogy a tanoncnevelést és tanoncoktatást állandóan ellenőrizze.

Valuta jegyzések

Kolozsvár, 1926. nov. 22-én.

1 dollár — —	=	183—184	Lej
1 font sterling	=	895—900	„
1 svájci frank	=	35 60—35 75	„
1 francia frank	=	6 80—6 90	„
1 arany márka	=	44 40—44 60	„
1 illra — — —	=	7 65—7 75	„
1 cseh korona	=	5 45—5 50	„
1 dinár — —	=	3 30—3 35	„
1 osztr. shilling	=	26 20—26 30	„
383—388 magyar kor.	=	1	„

„Transsylvania“ Bank r.-t.

azelőtt

Gyulafehérvári Takarékpénztár rt.

Alapított: 1872. évben

Fióktételei:

Kézdivásárhely
Csikszerecska
Ditra
Torda

Elfogad betéteket, leszámítól váltókat és bárholva teljesít átutalásokat és meghitelezéseket

Vezérképviselője:

A Gazdák Általános Biztosító rt. nak

Affiliált intézete:

Parajdi Rőzgazdasági Bank, Parajd.

A LEGIZLÉSESEBB MINDENKOR NYOMTATVÁNYOK

A „MINERVA“

KÖNYVNYOMDAI KÉSZÜLNEK. MŰINTÉZETÉBEN

CLUJ—KOLOZSVÁR, STRADA BARON L. POP (BRASSAI-U.) 5.

MULATTATÓ

Vallástétel.

Már fogom a kezedet Uram!
S elgondolni is olyan nehéz,
hogy volt idő, mikor e szent Kéz
nem simitgatta élet-utam.
Mikor sötétben bandukoltam
s esengve nyultam ember-kéz után.
Mikor — én balga! — konokul hittem,
hogy véges elme segíthet itten
s szegény megtévedt, szédelő fejem
komor sziklákon véresre zúztam.
Most minden jól van. Kezem kezekben:
hullám hátán is fenntartasz engem.
Jöhet a kórság tűzszemű réme,
bátran veszem a harcot fel véle
s ha elbukom is: kebledre esem!
Uram, kezekben hagyd a kezem!

L. Ady Mariska.

Tót Antal körtéi.

Írta: Móra Ferenc.

Az én gyermekkoromban két gazdag embere volt a mi kis városunknak. Egytestvérek voltak, a fiatalabbnak Tót Gáspár, az öregebbnek Tót Antal lett volna a becsületes neve. De a fiatalabbat csak Fukar Tótnak, az öregebbet csak Sebaj Tótnak ismerte mindenki. Fukar Tót arról volt híres, hogy még a kanári madárnak is szemenként olvasta ki a kendermagot. Sebaj Tótot meg azért hívták így, mert ha szegény ember panaszkolt neki a baját, azt mind azzal vigasztalta meg:

— Sebaj, barátom, neked is van, amíg nekem ád az Isten!

Soha tőle hiába nem kért senki. De még kérni sem kellett tőle, mert ha hírére hallotta valaki bajának, maga sietett oda a segítséggel:

— Sebaj, atyámfia, megtámasztalak én addig, míg a magad lábán megbírsz állani.

De két határban nem is beszéltek az emberek Sebaj Tót Andrásról, csak kalaplevéve. Egyszer a Füttyü cigány azzal állított be hozzá, hogy nem kerülközne e az ő számára valami viseltes kalap a padláson.

— Minek az neked te Füttyü? — mosolyodott el Antal úr, — hiszen nem tűri a te bozontod a kalapot.

— Oka van annak, kérem szépen, — hunyorgott Füttyü. — Szégyellem, hogy az egész város köszön az úrnak, csak én nem köszönhetek, mert mán húsz esztendeje elveszejtettem a kalapomat.

— Sebaj, Füttyü, — nevetett Antal ur s a kalaptól a csizmáig úgy kiruházta Füttyüt, hogy grófnak elmehegetett volna, ha jobb dolga nem lett volna.

Fukar Tót Gáspár azonban mindig megcsóválta a kevély fejét, mikor az efajta hírek a fülébe jutottak:

— Azt mondom én, nagy baj lesz még ebből a sok sebajból.

S az lett abból csakugyan, hogy Antal ur egyszer hiába nyult a láda fiába, mikor a felvégi szegény sorson kutat akart furatni az iskola udvarán.

— Sebaj no, — vigasztalta magát, — van a Gás. pár öcsémnek annyi pénze, hogy olvasni sem győzi.

Volt annak annyi, hogy lapáttal mérte az aranyat szakajtóval a bankót. Nem is mondta a bátyjának, hogy nem ád, inkább azt mondta, ád, amennyi kell, de nem adja ingyen.

— Adok pénzt, bátya, ha nekem adod a bodomi réted, — szegezte a testvére a hideg nézésű szemét.

— Sebaj no, csapott a tenyerébe Antal ur s másnap már furatta a szegények kutyát.

Iskolát, kórházat építtetett, éheseket etetett, rongyosokat ruházott s lassanként mindenét elsebajozta a jó szívével. Föld, erdő, szőlő, minden a Fukar Tót kezére került. Sebaj Tótnak nem maradt egyebe, csak egy kis háza, meg ennek a végében egy nagy körtefája.

— Sebaj, — mosolygott a jó ember, — megtalálnak engem a szegényeim a körtefám alatt is.

S úgy kell lenni, hogy a jó Isten maga is rámosolygott a Sebaj Tót Antal körtefájára, mert azt még a leginségesebb esztendőben is mind leüzta a pirosképű csengettyű körte. Vándorló, gyerek, kolduska az alól el nem ment éhesen s Antal ur együtt bölöngött a nevelő körtékkel:

— Úgy bizony, ezt a fát a szegényeknek, meg a gyermekeknek hagyom, ha engem betakarítanak az Isten csűrjébe.

S végig végig simogatta a tekintetével az öreg fát, mintha csak azt mondta volna neki:

— Aztán gondját viseld ám a szegényeimnek, akiket rád hagyok örökségbe!

S úgy kell lenni, hogy lelke van a fának is, mert az öreg fa nagyon busan csörgette meg az ágait, mikor a Nekopogj Kovacs özvegye állt alája nagy jajszóval:

— Nagy bajban vagyok, lelkem tekintetes ur. Elvitte a tehéncémet zálogba Gáspár tekintetes ur. Mi lesz most már belőlem, Antal tekintetes ur?

— Sebaj, lelkem, — szaladt ki Antal úr száján a szó, de aztán magzavarodva nézett körül, hogy segíthetne ő ezen az isten-szegényén, mikor egyebe sincs már az egy körtefánál? S azt is elszánta már a szegényeinek!

— Sebaj, lelkem! — villant fel újra az öreg ur szeme, aztán elballagott az öccséhez. Az akkor is pénzt olvasgatott, s ahogy a bátyját meglátta, mérgesen taszította be a fiókot.

— Magam is szegény vagyok!

— Sebaj, — könyökölt az asztalra Antal úr, — annyi pénzed csak van, hogy a körtefámat megveheted?

Fukar Tót Gáspár mohón kapott a szón. Anélkül is régen szurta a szemét, hogy a bátyja a város minden szegényét odacsöndítette a fája alá.

— Nem is kell érte pénz, — folytatta Antal ur. — Visszaadod a Kovácsné tehéncéjét s tiéd a körtefa.

— Nem bánom, de őszre kivágatom, — mondta mogorván az öcs.

— Sebaj, — szaladtak mosolyba Antal ur arcán a ráncok, — de van egy kikötésem. Ha előbb találunk meghalni, mint a fám, temessetek el velem a síromba egy kosárka körtét. Legalább ennyit szeretnék megmenteni a vagyonomból.

— Hóboros volt világeletemben, — nézett Gáspár ur a bátyja után.

Az pedig olyan vigan kocogott haza a körtefájához, ahogy más ember a családjához szokott. Odatült alája, végigcírógatta a törzsét, sugott bugott neki. S úgy kell lenni, hogy lelke van a fának, mert annak is minden levele csörgött-zörgött az egész éjszaka, pedig a szél se fujta.

Mit beszélgetett az öreg fa, meg az öreg ember, ki tudná azt? Csak az a bizonyos, hogy Sebaj Tót Antal föl nem ébredt többet, ahogy azon az éjszakán elaludt a fája alatt. De kedves, szelid arcán mosoly gyanánt futott végig a napsugár, amikor odatették a

ravatalra a kosárka körtét. S mintha a körték piros arca is mosolygott volna:

— Ne félj, megtartjuk, amit fogadtunk!

S bizony megtartották. Gáspár úr hiába vágta ki másnap az öreg körtefát, a bátyja emlékét nem vágta ki vele az emberek szívéből. Az eltemetett körték kikeltek, megeredtek s az Isten kertjében ma is Antal urnak van a legszebb síremléke. A behorpadt sír felett kicsiny körtefa erdő zugatja lombjait, mikor gyümölcsével szomját oltja a vándor, vagy futkározó gyerek, vagy az égi madár, olyankor mindig vidoran suhan át a szellő a fák koronáján:

— Úgy-e, hogy a síromban is gondjukat viselem a szegényeimnek?

Apróságok — Adomák

A számolás eredménye.

A tanító: Kapsz ebédre egy darab húst. Most azt elvágod késsel a közepén. Mi van akkor a tányéron?

A gyerek: A husnak a két fele.

A tanító: Helyes. Most azt is elvágod kéifelé. Mi az?

A gyerek: Négy negyed.

A tanító: Helyes. Ezt is elvágod, mindeniket kéifelé. Ez mi?

A gyerek: Nyolc nyolcad.

A tanító: Ugy van. És ha még ezt is elvágod?

A gyerek: Tizenhat tizenhatod.

A tanító: Kitűnő. És ha még ezt is elvágod, az mi?

A gyerek (hosszas habozás után): *Vagdalt hus.*

Fődolog az üzlet.

Kohn Salamont, ki boldog vőlegény, felkeresi a menyasszonya. A leány roppant izgatott és egy kis papírba göngyölt tárgyat nyújt Kohn felé.

— Itt a jegygyűrűd Salamon! — mondja. — Nem megyek hozzád feleségül... Mási szereitek...

— Mási? — ordít fel Salamon. És ki az? A nevét! A nevét akarom tudni!

— Az Isten szerelméért! — sikolt a leány. — Csak nem akard őt megölni?

— Azt nem, — feleli erre nyugodtan Salamon, — csak el akarom neki adni a jegygyűrűt!...

Aki a pénzt keresi.

A tanítónő meg akarja magyarázni a gyermekeknek, hogy mi a lopás.

— Ha én benyulok valakinek a zsebébe és kiviszem onnan a pénzt, mi vagyok én?

— *A felesége!* — kiáltja egy fiúcska.

TANÁCSADÓ.

(Azok az olvasóink, akik valamely fontos ügyről ebben a rovatban óhajtanak felvilágosítást kapni, tudakozódó-költség fejében leveleikhez mellékeljenek 10 L-t. Leveleket ugyanis bélyeges választólapokkal eldávva mindig meghűljük egy megfelelő szakértő munkatársunknak, s erre a kettős postaköltségre szükséges a 10 L-en.)

P. M. Söfalva. A kérdés tárgyává tett közlönyem egyike a kisebbségi élet leg-súlyosabb kérdéseinek. Az, hogy a községi lakosok a mai érvényben levőnek tekinthető 1890. évi I. (magyar) t.-c. uttörvényben szabályozott közmunkán túl, semmiféle természetbeni szolgáltatásra, tehát munkateljesítményre se kötelezhető, általában tisztázottnak tekinthető. Épen ezért az iskola szükségletére szolgáló fa kitermelésére és fuvarozására kötelező rendelkezés törvényes alappal nem bír s a munkateljesítményre kötelezett lakosok jól teszik, ha annak ellenértéke iránt illetékes helyen igényt támasztanak, jelezve azt is, hogyha a községtanácsban tett javaslat elfogadásával a kölcsönösség, egyenlőség és viszonyosság elve érvényesül, el tudták volna tekinteni ez igénytől. A községtanács amennyiben a község háztartását nem terheli és az egyes községi lakosokra sem jár hátránnyal, a felekezett iskola részére ajándékozhat arányos mértékben tüzfát és ettől a határozattól, ha alakilag szabályszerűt jött létre, azon a címen, hogy az erdő telekkönyvileg nem áll a község nevében, a jóváhagyás meg nem tagadható, feltéve, hogy az erdő felett a rendelkezés egyéb-ként jogszerűt a községet illeti és így nem lehet tartani attól, hogy a szóban forgó tüzfá-mennyiségre más igényjogosult jelentkezik és az a tüzfá értéke erejéig kártérítést követel.

T. E.-né Nagybánya. Igaza van, ha már a 10.000 lel költiséget vállalta, hogy el kellene ligyét intézni s az újabb költségek beállítása nem egészen igazságos, attól függ mennyire megbízható a vállalkozó, hogy érdemes-e még újabb költségekbe verni magát, ezt persze innen megítélni nem lehet. A második levelét különben átadtuk a Magyar Pártnak.

„Női arcból és kart” az alábbi recept után készült kenőccsel lehet lehámlasszani. Rp.: Resorcint resubl. 12'0. Zinci oxyd 3'0. Terrae sillicae 0'60. Axung. porcli 19'0. Használata: estéknént langyos mosdás után nedves bőrre a kívánt helyen kevés kenőcs szétkenendő, szemüreg és ajak szabadon hagyandó; a bőr érzékenysége szerint a kenőcs a bőrön marad 1 vagy 3 óra hosszat, esetleg egész éjjelen, amikor

is a kenőcs létörrendő; ez ismétlendő 24 óránként addig, amíg a bőr lobos lesz, piros, feszes, pergamentszerű. Akkor a hámlasztó kenőcs kimarad, helyette a repedésnek indult bőrt és főleg az alatta szabadabbá váló friss bőrt egy semleges bőr-ápoló, bőrtápláló krémmel, legjobb a semleges Cold-krém — kenjük éjjel is, nappal is, nappalra ezenkívül sok pudert is használunk, mert a friss bőr kényes s ezt a krémmel és puderral jól fel kell öltöztetni. A karokat is lehet e szerrel hámlasztani a fenti módon, de egyszerre arcot és 2 kart nem szabad, csak sorrendben, arcot, egyik kart, másik kart.

K. J. ref. lelkész. Bőrtiparosok Szaklapja nevű lap nincsen, azonban van a *Cipészek Lapja*, ennek szerkesztősége *Cipészek szaklap bizottság Cluj-Kolozsvár Str. Juliu Maniu 8.* Szerkesztő: *Raduch Mátyás.*

M. I. Simonyi. Minden iparosnak jogában van a szabad ipar révén bárhol még vásárra is kivinni termékeit, eladni ott, hol arra vevőt kap. Ezt nem gátolhatja meg senki sem. A kérdést tevő M. ur is tegyen úgy, vigye vásárra terményét, őt sem akadályozhatja meg senki.

Ha tanácskérő levele sokáig nem kap választ, szíveskedjék kérdését — most már 10 L. nélkül — másodszer is megküldeni, hogy egy másik szakértő munkatársunknak is kiadassuk, miután az első nem adott választ.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Felkérjük előfizetőinket és hirdetőinket, hogy a postán beküldött szelvényeken szíveskedjenek feltüntetni, hogy a pénzt milyen célból küldték, mert ezáltal munkánkat lényegesen megkönnyítik.

M. J., B. S. A., B. J., B. J. és L. B. Istensegíts, N. Zs. Apatelek, Sz. L. és K. I. Cskszentmihály, M. Gy., V. J., F. J., M. J., Sz. S., B. I. és Sz. J. Dicsősésmárton, J. M. és K. K. Keped, M. F. Érmindszent, K. J. Királydarólcz, A. F., A. K., B. M., B. P., N. I. és Cs. F. Sztancsalfalva, K. J. Mezöviszolya, N. J. Nántú, Ny. B. Facsád, O. L. és M. D. K. Impér, K. S. és Sz. A. Nagyvár, F. K. Alsófernezely, B. I. és N. J. Tekerőpatak, L. D. Lupény, F. A., S. J. és F. J. Tekerőpatak, Dr. L. A.-né Oravicz, V. A. Temesvár, B. V. Bukarest, K. Z. Vulkán, B. F. Románboksán, O. L. Zilah, F.-né S. J. Nagyszében, S. A. Gyergyószentmiklós, A. M. Magyarforró.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély

tiszteletünket, hálaikat és köszönetünket, bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat,

H. J. Szilágyosmlyó. A 130 lei javára írva, rendben 1927 IV. 1-ig. Üdvözet. — G. J. Kóhalom. Rendben 1926 XII. 31-ig. — Sz. P. Halmágy. Előf. rendben 1926 XII. 31-ig, 1927. évre átmegy 70 lei, üdvözet. — K. J. Alsójár. Rendben 1926 XII 31-ig. — M. F. Brassó. Rendezve 1927 VII. 1-ig. Üdvözet. — Z. S. Györök. Rendben 1926 XII. 31-ig. — V. J. Tasnád. 1926 IV. 1-től nincs fizetve, hátráléka az év végéig 130 lei. — R. J. Klopóda. F. év 31-ig hátráléka 90 lei. — M. J. Gyergyóujfalu. F. évre még 60 lei fizetendő. — V. B. Nyilved. A felszólítás tévesen ment, előf. rendben ez év végéig. — N. K. Ózd. a 160 lei beérkezett. — A. K. Bereczk. A 66 lei beérkezett. Nem tudjuk azonban megérteni, hogy az ön nevén ki adta le a 163 leit s mi célból. Talán van még ott valaki ezen a néven? A két szelvény írása nem hasonlít egymáshoz. — G. E. Magyarherpe. A zetalakai tüzkárosultaknak küldött 100 leit köszönettel megfelelő helyre átutaltuk. — Sch. M. Zilah. A 200 leit köszönettel rendeltetési helyére juttattuk. — Ref. Egyház, Kísnégerfalva. A magyarórali árvizkárosultak részére küldött 1200 leit köszönettel nyugtázzuk s intézkedünk, hogy ezt a károsultak mielőbb megkapják. — Cs. L. Szárhegy. 120 lei beérkezett, előf. rendben 1927 III. 15-ig, üdvözet. — B. S. Lupény. 220 lei bejött, rendben 1927 XII. 31-ig, üdvözet. — K. S. Misztótfalu 10 pld. u. előfizetés rendben ez év végéig. — F. Gy. Petrozseny. 200 lei beérkezett. — T. J. M.-sziget. 640 lei bejött, a jelzett 4 előf. rendben 1927 XII. 31-ig, üdvözet és köszönet. — J. J. Szászfalva. A 260 lei bejött, mivel az előf. 1925-ben nem volt rendezve, az ön részére eső 100 leit 1925-re vettük s a fennmaradó 30 leit 1926-ra. Azért van még erre az évre 130 lei hátráléka. — K. A. Piskl. Előf. rendben f. év XII. 31-ig. A felemelt díjkülömbözetet köszönettel vesszük, nem köteles ugyan, ezt ezt kifizetni, de a többi előfizetőink is elfogadták ezen méltányos emelést. — Kádár Ferenc: posta Ghindari [Makfalva] 136 leit küldött, de hogy melyik községből, azt nem lehetett megállapítani. Kérjük értesítését. — K. Z. és Ifj. Egylet Székelyszentmiklós. 210-210 lei fizetendő 1926 XII. 31 ig. — Cz. S. és Id. K. L. Iklánd. A 160 és 90 lei beérkezett. — Ny. J. és G. I. Porgány. 132 lei beérkezett. Rendben f. év végéig. — R. M. Kiküllökeményfalva, B. L. Pettyén, Gy. J. Csókfalva, G. Gy. és G. M. Karczfalva, J. J.-né Lippa. Előfizetésük rendben 1926 XII. 31-ig. — „Tudnivágyó”, Belényes. A kért könyvek egyáltalán nem kaphatók. — B. Zs. Igazfalva, Rendben f. év végéig. — Sz. A. Székelyszombor. A 260 lei beérkezett. — D. L. Kovászna. A 277 lei bejött. Levele alapján elkönyvelve. — H. L. Margitta. 1926. évre rendben, 1927. évre átmegy 50 lei. — F. K. Alsófernezely és G. L. Halmágy. Előfizetésük rendben 1926 XII. 31-ig.

Folytatjuk azon *amerikai* hátrálékos előfizetőink nevelt, akiknek a lapot beszüntettük, mert nem fizettek. Kérjük amerikai testvéreinket, hogy segítsenek nekünk az alábbiak felkeresésében:

5. Ifj. Nagy József, Est Cinea Sordka hono Kairlo, Árpádfalva Brazil tartozik 440 lelel. — 6. Sala Ernő, 592 Morgan Str. Akron O. [America] tartozik 352 lelel. — 7. M. Moskovits. 280. S. Main Str. Akron O. [America] tart. 352 lelel. — 8. Nemes Károly, 1198. Beardsley Str. Akron

O. [America] tart. 352 lelel. — 9. Peter Patakl 12,525. Torest Cleveland O. tart. 432 lelel. — Rigó Ferenc 9003. Buckey, Road Cleveland O. tart. 432 lelel. — 11. Alex Halász. 3358. West 95. Str. Cleveland O. tart 432 lelel.

A „Magyar Nép”-et olvasni és terjeszteni magyar kötelesség!

Apróhirdetések.

Apróhirdetések tarifája: Minden szó 5, vastagabb betűvel 10 L. Legkisebb hirdetés 60 L., állást keresők részére 20 szög 50 L. Előfizetőknek minden szó 4, vastagabb betűvel 8 L. Az apróhirdetési díj előre beküldendő.

Szállítási költségek hiánya miatt eladó egy 300 kg súlyu új acél harang. Szállítási költségekkel együtt 37,000 lelelert. — Megtekinthető Orbán Dámednél Márcuša (Kézdimárkosfalva) Jud. Treiscaune.

Pályázati hirdetés. A tasnád róm. kath. hitközség tanítói állásra pályázatot hirdet. Pályázhatnak kántori teendőkből jártas férfi tanerők. Fizetés és lakbér havi 2300 Lei készpénzben s 1 és $\frac{3}{4}$ hold kényszerbérletes föld, melynek bérét és adóját a haszonélvező tanító fizeti. Kötelessége az I—III. vegyes osztály vezetése és a kántor akadályoztatása esetén annak helyettesítése, Az iskolaszékhez címzett és kellően felszerelt kérvények f. évi dec. 15-ig alulírtrohoz küldendők be. Tasnád (Jud. Salaj.) Láng Pál plebános, iskolaszéki elnök.

Többek érdeklődésére közöljük, hogy az „Elevátor”-kut (azelőtt „Zuhatag”) nem új, nem ismeretlen, mert Erdélyben és a Bánságban több száz darab van, melyek 15—18 éve, hogy územbem vannak és — kapott értesülés szerint — még javítva nem lettek. A cég beküldte azok címét, kiknek birtokában van „Zuhatag”-kút, úgy, hogy érdeklődőknek szolgálhatunk címeikkel, azonban ajánljuk közvetlen a céghez fordulni, amely készséggel ad mindenben felvilágosítást,

Cipészek szaklapja megrendelhető Babos Károlynál, Cluj—Kolozsvar, Str. Pata 87. szám

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság
Cluj—Kolozsvar, Piața Unirei (volt Mátyás Király-tér) 7. sz.

Alaptőkéje: 25,000,000
Tartalékok: cca 24,200,000

Riókjai: Desen, Dicsoszentmártonban, Gyulafehérváron és Marosvásárhelyen. Affiliált intézetek: Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár H.-T. Nagyenyed-Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár H.-T. Torda-Udvarhelymegyei Takarékpénztár H.-T. Székelyudvarhely.

Aranyraktár a vasúti állomás mellett. — Betéteket elfogad, váltókat leszámít, átutalásokat teljesít. — Mindenféle bankszerződés teljesítését előnyösen végzi. — Safe deposit! — Encedélyezési díszahely!

BOGNÁR

ÉS

SZÁNTÓ

Erdélyi kereskedelmi Rt.
CLUJ—KOLOZSVÁR.

A ministerul Saniteti Publice, București által 14226/1923. sz. alatt autorizált gőzüzemű likörgyár; bor és sör nagykereskedés, szesz szabadraktár.

Eladó 1 és 2 éves gyökeres szőlőoltványok,

sima és gyökeres amerikai vad-vesszők, több fajban gyümölcsfák, akác és gledichia csemeték.

Építéshez való falazó kő.

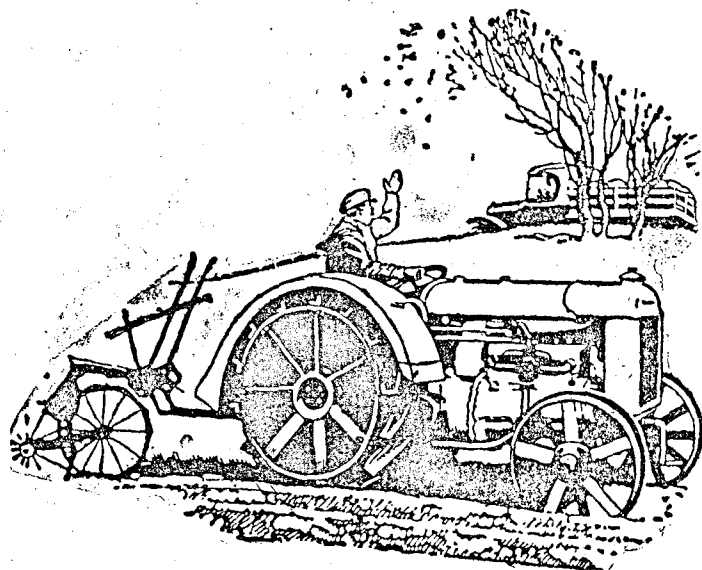
Árjegyzéket küld:

Molnár Mihály
Abaujszántó—Magyarország.

Iskolai könyvek,
nyomtatványok, füzetek

Kaphatók a

„MINERVA”
Irodalmi Részv.-Társaságnál
Cluj—Kolozsvar, Str. Reg. Maria (v. Deák Ferenc-u.) 1.

Ne hevertesse a Fordsonját!

Az a gazda, akinek Fordson traktor van a birtokában, nagy hibát követ el, ha azt nem dolgoztatja állandóan. Nincsen olyan évszak, melyben a Fordson nem lehetne használni. A szántáson, vetésen és boro- náláson kívül elvégzi a Fordson az aratást, cséplést stb.

A Fordson fáradhatatlan cseléd a mezőgazdasági munka elejéről annak végéig. Dolgoztassa állandóan a Fordsont saját maga helyett, ezáltal sokkal nagyobb eredményeket fog elérni, kisebb kiadások és fáradtság mellett.

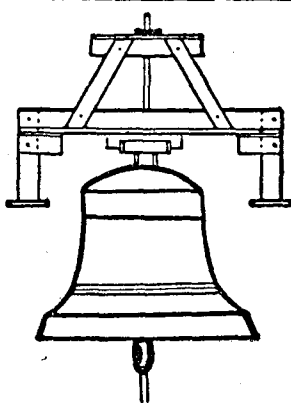
A Fordson két és fél katasztrális holdat négy óra alatt megmunkál, könnyen elvégzi 6—8 ló munkáját, nagyon kevés üzemi költséget okoz, és ezt is csak akkor, ha tényleg dolgozik.

Érdeklődjék és próbálja ki!

Fordson

A Ford Motor Company gyártmánya

Látogassa még ma meg az országban lévő számos képviselőink egyikét!

HARANGOK

kiválóan erős, garantált szép csendes és előre megállapított hanggal, legkedvezőbb feltételekkel

KLEIN OSZKÁR K.

Cugir (Kudzsir) Jud. Hunedoara harangöntődjében készülnek.

30 évi jótállás. — A cég veszélyére bérmentesen szállítva. Számtalan elismerő nyilatkozat. Kérjen árajánlatot.

A „MAGYAR NÉP” október 30-iki számában megjelent „Előfizetési felhívás”-ra hivatkozva

közzöljük, hogy

Gróf Teleki Arvéd nagy műve

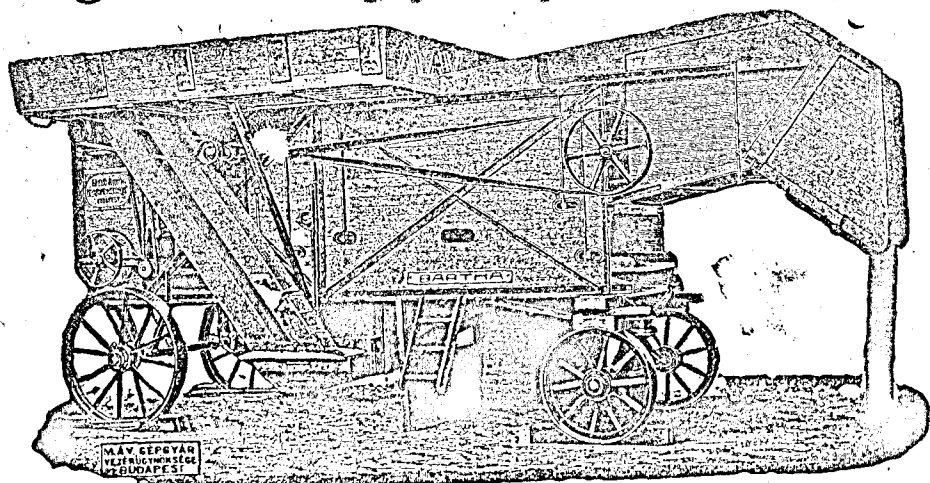
„Növények hasznáról”

illusztrálva Gróf Teleki Ralph művészi rajzaival, mely minden termelt növényünk sajátosságainak kiismerésében megsegít s így az eredményesebb többtermelésre útmutatás, könyvkereskedésben 480 Leiert, előfizetési árkép 270 Leiert lesz kapható. Aki 2 példányért 540 Leit beküld, egy harmadik tiszteletpéldányt kap ingyen.

Az előfizetési díj postautalványon és egyidejűleg levelezőlap értesítés küldendő Gróf Teleki Arvédnak Cluj, C. Dorobantilor 118. Az előfizetési határidő lejár december elsején.

Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet R. T.

Megérkeztek a legújabb típusu Máv. cséplők.

Mielőtt vásárlásra határozná magát, tekintse meg azokat. Rivánatra Fordson traktorral, petrolcum v. nyersolaj lohomobilokkal párosítom. BARTHA ÁRPÁD géposztálya, S.-szentgyörgy-Sft. Gheorghe.

Figyelem!

1927. évi gyönyörű könyvnap-tárunkat és külön falinaptárunkat teljesen díjtalanul december folyamán csak azok az előfizetőink kapják meg, akik addig előfizetésüket 1926. dec. 31-ig bezárolag egészen rendezték.

Minden magyar ember olvassa

az **UJSÁG**-ot

a legfrissebb, legjobban értesült, legolcsóbb napilapot, mely a magyar egyházak és a Magyar Párti céljait leghűbben szolgálja. — Egész évre 900 lei, fél évre 460 lei, negyed évre 240 lei. Egyes szám ára 4 lei.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria (v. Deák Ferenc-ucca) 35. szám.

ELLENZÉK

az erdélyi magyarság legrégebb, legélénkebb, legelterjedtebb napilapja. — Ennélfogva mint hirdetési organum is nélkülözhetetlen.

ELŐFIZETÉS:

egy hónapra 100, negyedévre 270, félévre 520, egész évre 1000 Leu.

ELLENZÉK

szerkesztősége: kiadóhivatala: Str. I. Bratianu Str. Iuliu Maniu Király-ucca 22. Szentegyház-u, 1.

CLUJ-KOLOZSVÁR.

A szerkesztésért felel: GYALLAY DOMOKOS

A kiadásért felel: PETRES KÁLMÁN
Kiadóhivatali igazgató